

После проглашења независности Косова, север Косова је постао независнији од Косова. Упркос томе, није се и формално припојио Србији. Српски лидери са севера нису прогласили ни независност ни уједињење са Србијом после 17. фебруара. Сви Албанци који су пре 17. фебруара сумњали у промене које ће донети независност, требало би да се суоче са две „сигурне“ перспективе. Прва је да ће Срби јужно од Ибра отићи. И друга, да ће Срби на северу прогласити независност или уједињење са Србијом (међутим њих нико неће признати). Ни једна од ових перспектива се није испунила управо зато што се не разуме веза између њих. Ако би север прогласио уједињење са Србијом, тада би само Срби из других делова Косова могли да размисле о свом одласку са Косова. Међутим, Србија у сваком случају има друге планове. Србија не жели територијалну поделу (за сада) већ само функционалну поделу. Њени апетити за територијом су много већи од територије коју тренутно контролишу њене структуре. Садашњи политички систем (са УНМИК-ом који толерише и Владом Косова која је послушна) јој обећава много више територије.

Српски захтеви за територијом на Косову не завршавају се са севером Косова већ ту само почињу. Све док Србија на северу организује бучне криминалне немире, у другим деловима Косова организоваће тихе немире.

У Новом Бадовцу је одавно почела изградња 70 кућа за Србе који никада раније нису били ту. Влада Србије је у оквиру свог програма за инвестирање на Косову за 2008. годину издвојила 78.750.000 динара за ове куће. Сигурно да није било разлога за изградњу кућа у Новом Бадовцу. Београд гради нове куће јер жели да повеже српске сељаке из Грачанице и Артана (бивше Ново Брдо). На тај начин ће се Поморавље територијално повезати са селима насељеним Србима у централном делу Косова. За 2008. Србија је издвојила и 30 милиона динара за 18 кућа у селу Беривојце (бивша Каменица), чиме се не мења само демографски састав села у корист Срба који чине већину, већ се и градић Дарданија потпуно опкољава српским селима. (Није случајно то што је Дарданија једина општина са албанском већином у коју од завршетка рата ни једном није дозвољен долазак Косовских заштитних трупа!). Још 40 милиона динара је Влада Србије одвојила за колективне зграде у селу Будрига код Гњилана које по Ахтисаријевом плану припада општини Партеш.

Србија предвиђа да ће се 6.500 српских породица вратити на Косову организовано, као и 2.000 породица индивидуално. Све у свему, реч је о око 35.000 становника које Србија планира на пошаље у места са српском већином, у места која ће тиме имати српску већину или у места у којима ће се повратком обезбедити територијална трајност енклава. Значи не шаљу их тамо где су раније живели (углавном у градовима) јер би на

тај начин остали мањина. Србија, као што смо увек знали, користи Србе због територије.

Србија своје тежње у Поморављу не извршава само да би што више територије било насељено Србима. Те тежње су везане за оне две „сигурне“ перспективе. Србија је свесна да када би се север Косова званично придружио Србији, не само што би Срби из других делова Косова могли да оду, него би и Албанци из Прешевске долине могли да се побуне. Управо из тих разлога, Србија не наређује српским лидерима са севера да се и званично припоје Србији (нешто што би можда они и сами урадили кад би могли да размишљају својом главом). Током предстојећих месеци и година, инвестирања Србије биће сконцентрисана на Поморавље и Грачаницу како би се Прешевска долина опколила и изоловала од Косова. Српске енклаве ће покушати да се споје како би од што више албанских села постале енклаве. И тим албанским енклавама прети судбина Албанаца са севера Косова.

Пре неко што Србија коначно узме север, она жели још један север на југу Косова. Ако Србија сада узме север, остаће јој само север, ризикујући чак и губитак Прешевске долине. То је разлог због кога се план српског министра за Косово, Слободана Самарџића, не зове територијална подела него функционална подела. Самарџић тврди да је Косово уједињено на нефункционалан начин, и као последица тога мора да се подели како би постало функционално.

Истина је супротна: Косово је подељено током девет послератних година и то је отежало његово функционисање (поред тога што није слободно и суверено). Функционална подела доводи до институционалне и административне поделе Косова по етничкој основи, омогућавајући Србији да отме још више територије на Косову. Усвајањем плана о функционалној подели, Србија гради свог Тројанског коња унутар Косова. И, као у античкој легенди, све то чини нама пред очима! Али, за разлику од античке легенде, ми знамо да није реч о безазленом поклону у облику коња.

Сада када се ближите крају овог текста, немојте мислити да је Србија савршена. Далеко од тога. Проблем је у томе што је наша институционална политика савршена у свом незнању, лењости и полтронизму. Постоји много тога што се може учинити. Основни део решења проблема Косова, који се зове Србија, налази се у Поморављу. Тамо не треба дозволити усвајање Ахтисаријевог плана, не треба дозволити импровизацију српских енклава, не треба дозволити повратак Срба све док они не припадају Републици Косово, и посебно не треба дозволити Србима да се врате и граде тамо где никада пре нису живели.

Са друге стране, не треба прихватити северну општину Косова и не треба дозволити продају Трепче јер су њено функционисање и контрола од стране државе добре могућности за развој, али и за интеграцију подељеног града Митровице. Албанцима са севера Косова треба побољшати друштвено-економске услове обезбеђујући им радна места, образовање, бесплатно здравство као и бесплатан превоз три пута дневно ка јужном делу града и обрнуто. Такође, треба испитати могућност да се из сваке албанске породица са севера, око 600 које су још увек тамо, по једна особа запосли у КПС-у. Албанце у Прешевској долини треба охрабрити и помоћи им око окупљања, штрајкова и протеста како би се испунили њихови захтеви за похађање универзитета на албанском језику и слободну употребу националне заставе.

Таква политика би брзо наишла на одобравање Албаније. Таква политика би позитивно утицала и на Албанце у Македонији који треба да се уједине и искористе и ванинституционални пут: последњи избори у Македонији су доказали да Албанци тамо једноставно немају толико користи од партијског плурализма. Таква политика би међународним факторима показала да је стабилност на Балкану углавном на плећима Албанаца. Таква политика би зауставила процес крађе земље насељене Албанцима, процес који је започет још 1830. са доласком Обреновића на чело Србије и који ни дан данас није окончан...

(Express, 06.06.2008)